

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

TRÀ ĐÀM: HIẾU NGHIỆP MỚI THÀNH CÔNG, TÙY DUYÊN NÊN HẠNH PHÚC

Trong Suốt: Sau các buổi trà đàm về phương pháp chuyển hóa để biến các thói xấu như tham lam, sân hận, kiêu ngạo, ganh tị... thành Trí tuệ và Tình thương thì có một số người hỏi là nguyên lý nào nằm dưới những phương pháp có vẻ không phải Đạo Phật lắm này?

Nhưng câu trả lời là tất cả đều đến từ trí tuệ nhà Phật. Chắc chắn phải có nguyên lý hết sức cơ bản để biến Sân hận thành bông hoa đẹp, ghen tị thành chìa khóa dẫn đến thành công chân thật, tham lam thành nguồn gốc của yêu thương và sáng tạo... Đây có thể coi là buổi nói chuyện đợt thứ hai sau đợt đầu tiên về các phương pháp giải quyết cụ thể các vấn đề cuộc sống như lo sợ hay phá sản giải quyết thế nào (Trà đàm Đẳng sau nỗi sợ là sự kì vọng/Đối diện với sợ hãi), quan hệ cha mẹ con cái (Trà đàm Khoảng cách giữ hai thế hệ - Mâu thuẫn và cách chuyển hóa)... Buổi hôm nay sẽ nói về **Nhân quả, Nghiệp và Duyên**. Câu hỏi đầu tiên là ở đây bao nhiêu người tin nhân quả? Bao nhiêu người nghi ngờ nhân quả? Nghi ngờ cũng là chuyện bình thường vì đại nghi là đại ngộ, tiểu nghi chỉ là tiểu ngộ thôi. Nghi ngờ càng lớn cơ hội giác ngộ cho mình càng lớn nên không vấn đề gì khi mình nghi ngờ nhân quả.

Một bạn: *Ví dụ tự nhiên nhiều khó khăn dồn dập đến như họa vô đơn chí không giải thích được.*

Trong Suốt: Ví dụ tự nhiên nhiều khó khăn dồn dập đến như họa vô đơn chí không giải thích được là **quả không thấy nhân đâu. Hoặc nhiều nhân chả thấy quả ở đâu**. Trong quá khứ chưa từng làm cho ai khó khăn dồn dập đến vậy mà sao giờ lại khó khăn thế? Như sắp mình ăn hột lộ mà lên chức vu vu, thậm chí báo chí đến đăng trong khi mình làm ăn tử tế vẫn nghèo, gặp nhiều khó khăn hay không giàu như ông ấy. Thế nên nhân quả vô cùng khó tin, ai cũng nghi ngờ nhân quả. Xã hội này không phủ nhận nhưng nghi ngờ vì thấy quả mà không thấy nhân, có gieo nhân mà chả thấy quả đâu cả. Nếu không tin và hiểu nhân quả thì không thể đi theo con đường có trí tuệ, thành công, hạnh phúc trong cuộc đời này. Nếu không tin các phương pháp nhà Phật thì làm sao tập các phương pháp nhà Phật được? Nếu không tin những nền tảng như nhân quả thì làm sao tập các phương pháp chuyển hóa để tiến bộ? Ai mà tin nhân quả thì có thể do đời trước tu hành rồi, hay đời này thấy trước mắt gọi là nhân quả nhãn tiền, đã gieo nhân này nên gặt quả này; nếu không thì chỉ nửa tin nửa ngờ.

Trong Suốt: Ở đây có nhiều người tin Phật. Ai tin Phật nhưng không tin lời Phật nói?

Một bạn: *Em tìm hiểu về Đạo Phật nhưng khi nghe Đức Phật nói về Vô ngã thì không tìm hiểu nữa vì không chấp nhận được điều đó. Vô ngã và Vô thường vẫn là câu hỏi lớn còn đang phải chiến đấu với bản thân mà chưa thể làm được.*

Trong Suốt: Em nửa tin nửa ngờ vì chưa làm theo lời Phật & chứng nghiệm Vô ngã được. Nên tin Phật nhưng thấy Phật nói sai?

Bạn ấy: *Em vẫn hi vọng có một con đường giúp mình hạnh phúc hơn, Đạo Phật là 1 con đường nhưng chỉ đến đoạn ấy thôi vì Phật dạy là không sân si nhưng em vẫn thấy mình sân si, không bỏ được vì bỏ đi thì thấy không còn là mình nữa, vẫn cứ cố gắng bám vào cái ngã bản thân nhất định không chịu từ bỏ.*

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Trong Suốt: Em cần tìm hiểu thêm để hiểu đúng lời Phật dạy vì cách hiểu không có cái tôi là không đúng, ngay từ đầu đã hiểu sai. Vô ngã không phải là không có cái tôi mà là không có cái tôi trường tồn, cái tôi bất biến, không thay đổi.

Buổi nói chuyện này dành cho những người tin Phật rồi mới có nền tảng nói chuyện giống như học toán phải có tiên đề. Câu chuyện về nhân quả có những chuyện rất thú vị và kì lạ. Câu chuyện đầu tiên là nguồn gốc lễ Vu lan. Lễ Vu Lan báo hiếu cha mẹ có nguồn gốc từ một học trò rất giỏi của là Mục Kiền Liên có thần thông vĩ đại như bay lên trời, cưỡi trên mặt nước, có thể nhìn xa và rất nhiều điều khác nhưng khi tu hành, có thần thông thì Ngài phát hiện mẹ mình đang bị bắt dưới địa ngục và quyết tâm xuống cứu mẹ. Vì có thần thông nên việc xuống địa ngục với ông không có khó khăn gì nên ông xuống gặp mẹ. Ông gặp mẹ trong hoàn cảnh hết sức đau khổ vì bà mẹ suốt ngày trong lửa cháy thiêu đốt. Khi hết bị lửa đốt Mục Kiền Liên gặp mẹ và dâng cho mẹ bát cơm khi thấy mẹ đói quá. Khi ông cầm trên tay là bát cơm nhưng đến tay mẹ ông thì bát cơm biến thành một cục than đỏ rực nên mẹ không thể ăn được. Dù cho thần thông tuyệt vời nhưng không làm cho mẹ ăn được bát cơm và ông cảm thấy rất đau khổ vì đã tu hành đắc đạo thế này mà không cứu nổi mẹ mình. Mục Kiền Liên mới gặp Đức Phật và hỏi Đức Phật cách cứu mẹ. Đức Phật mới nói là tuy ông có thần thông nhưng không thắng được nghiệp lực vì mẹ ông làm rất nhiều điều xấu nên phải chịu quả xấu là xuống địa ngục như vậy. Khi ông đưa bát cơm, nghiệp ông tốt là cầm bát cơm nhưng nghiệp mẹ xấu nên biến thành than mất rồi nên muốn cứu mẹ thì phải mời các vị Alahán là những vị tu hành giác ngộ đến rằm tháng bảy tổ chức lễ cầu siêu, tất cả các vị cùng đọc kinh cầu siêu cho mẹ ông thì mẹ ông mới siêu thoát. Ngài làm đúng như vậy sau một thời gian thì mẹ Ngài lên cõi trời. Sau đó thì đến rằm tháng bảy, những gia đình có người thân đã mất cũng muốn cầu nguyện cho người thân họ siêu thoát nên tổ chức lễ Vu Lan báo hiếu cha mẹ.

Như vậy một người tài giỏi như Mục Kiền Liên cũng không thắng được nghiệp lực của mẹ mình, không cứu được nghiệp xấu của mẹ dù đã giác ngộ và thần thông tuyệt vời. Ngài siêu việt như khi giơ cánh tay ra hàng trăm người ngồi lên tay ngài và Ngài di chuyển tất cả sang chỗ khác... Những chuyện này xảy ra thường xuyên thời Đức Phật nhưng mọi người biết Ngài chết như thế nào không? Một người giác ngộ có thần thông như Ngài có chết bình an như những vị sư chết trên giường rất nhẹ nhàng không? Ngài không như vậy, Ngài chết với cái sợ bị vỡ một cách bất ngờ. Khi Ngài đang đi trên đường với một học trò thì có hai tên cướp nhảy ra đánh vỡ đầu Ngài và Ngài chết, nghe rất đơn giản, không có gì phức tạp ở đây cả. Khi mọi người mang xác Ngài về, mọi người mới hỏi Đức Phật: “thưa Đức Phật rất nhiều đệ tử Ngài tu hành không đắc đạo như ngài Mục Kiền Liên, không thần thông giỏi như ngài Mục Kiền Liên nhưng họ chết rất bình an, tại sao ngài Mục Kiền Liên lại chết bi thảm như vậy?” Đức Phật trả lời trong quá khứ ngài Mục Kiền Liên trong một kiếp đã từng nghe lời xúi bẩy của vợ, giả làm tên ăn cướp đánh cha mẹ mình bị mù lòa để được thừa kế tài sản. Trong một kiếp khác thì ông đánh cá và giết rất nhiều tôm cá. Hai nghiệp xấu này cộng lại thì dù đời này Ngài tu hành đắc đạo và làm rất nhiều công đức nhưng Ngài vẫn phải chịu quả báo là chết một cái chết bi thảm. Hai câu chuyện cho ta thấy là **không có quả xấu nào lại không có nhân của nó**. Ngài Mục Kiền Liên vĩ đại hơn nhiều so với chúng ta thì Ngài cũng gặp quả xấu như thường. Nên khi gặp bao nhiêu chuyện khó khăn cũng không có gì bất ngờ cả, chắc chắn phải có nhân ở đâu đây, không có nhân nào thì không thể có quả đây được. Đức Phật đã nói **không có nhân nào mà không nở ra quả và không có quả nào lại không có nhân**. Trong lịch sử có rất nhiều câu chuyện như vậy.

Chuyện vừa xong là một chuyện xấu, bây giờ đến một câu chuyện tốt. Ngày xưa ở Tây Tạng thế kỉ thứ 8 có một nhà vua rất hùng mạnh là Trisong Detsen. Ngài đem quân đi đánh Mông Cổ, đánh Ấn Độ, đánh Nepal, đánh Trung Quốc, đánh đông dẹp bắc, ở đâu cũng bị

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Ngài làm cho khiếp sợ đến nỗi tất cả các nước đều công nạp cho Tây Tạng nhỏ bé. Nhưng kì lạ là nhà vua lại có một đức tính là hơi nhu nhược, nghĩa là không quyết định được. Trong rất nhiều chuyện thì sự nhu nhược Ngài làm hạn chế sự phát triển Phật Pháp ở Tây Tạng. Ví dụ khi Phật Pháp được Ngài Liên Hoa Sanh (Một vị Phật của Tây Tạng và là người đầu tiên đem Phật Pháp vào Tây tạng) đem vào Tây Tạng thì rất nhiều lần nhà vua đã suýt đuổi Ngài Liên Hoa Sanh ra khỏi Tây Tạng vì nghe lời xúi bẩy của các đại thần, vì Ngài không quyết định được. Mọi người mới hỏi tại sao một người như vậy lại có thể đánh đông dẹp bắc chiến thắng tất cả các nước, một ông vua tính tình không quá mãnh liệt lại nhu nhược đôi khi nghe lời dèm pha, có lúc bị các quan đại thần lấn quyền tại sao có thể đem quân chinh phạt các nước khác như vậy. Mọi người mới hỏi Ngài Liên Hoa Sanh là đức vua nhu nhược biết rõ là Phật giáo là đúng thì tại sao có lúc ra quyết định ảnh hưởng Phật giáo thì Ngài Liên Hoa Sanh nói là: đức vua đã tích tập rất nhiều nghiệp tốt trong các đời trước nên đời này Ngài thắng đối thủ không phải chỉ do ngài giỏi mà do nghiệp tốt các đời trước của Ngài nở ra. Khi nghiệp tốt Ngài nở ra thì quân thù gặp chuyện này chuyện khác thì tự nhiên thất bại. Mọi người mới hỏi đời trước Ngài làm chuyện gì thì Ngài Liên Hoa Sanh mới kể câu chuyện như sau: “Trước khi đức Phật Thích ca tồn tại thì có Đức Phật Ca Diếp. Khi Đức Phật Ca Diếp mất thì Đức vua của vương quốc mới xây một bảo tháp rất là lớn để xá lợi Phật bên trong cho mọi người thờ cúng.

Thế thì có ba anh em con một người đàn bà cùng tham gia xây tháp, người là kiến trúc sư, người là thợ xây... Do công đức việc xây tháp là việc vô cùng quý báu trong việc tích tập công đức vì Đức Phật có nói là trông thấy bảo tháp giống như trông thấy tâm của Phật. Người nào đi vòng quanh bảo tháp và lễ lạy thì tích tập công đức lớn gấp vô số lần việc đem tất cả của cải châu báu trong vũ trụ đi bố thí nên những người xây tháp công đức lớn gấp nhiều lần nữa. Trong đời đó ba anh em cùng xây cái tháp. Người anh cả nói với hai người em bằng công đức việc xây tháp này anh muốn trong đời sau anh sẽ là một vị vua đem Phật Pháp đến một đất nước man rợ để giúp đất nước ấy trở nên hiểu biết trí tuệ. Người anh thứ hai nói rằng nếu anh làm như vậy thì em sẽ là người đem kinh điển sách vở và trí tuệ nhà Phật đến giảng cho mọi người ở đất nước của anh, người em thứ ba thì nói rằng nếu hai anh làm như vậy rồi thì em sẽ là người bảo vệ Phật pháp đánh bại tất cả các loại ma quỷ hay con người phá hoại Phật Pháp. Ba anh em sau khi xây pháp đã quyết tâm như vậy. Đến năm 700 sau công nguyên tại Tây Tạng, Ngài Trisong Detsen lên làm vua thì đem quân đánh thắng khắp nơi dù Ngài không quá xuất sắc, không phải là người quá khỏe thậm chí là mất khá sớm (53 tuổi) nhưng vì công đức Ngài vô số nên tất cả kẻ thù đều bị khuất phục. Khi Ngài đánh thắng các nước thì do nghiệp lực lời thề nguyện ngày xưa là đem Phật Pháp đến với Tây Tạng nên Ngài quyết định đi mời các vị Thánh tăng ở Ấn Độ đem Phật pháp vào Tây Tạng vì thời điểm đây Tây Tạng chưa có đạo Phật mà chỉ có đạo Bon - đạo bản địa, đạo thờ rất nhiều quỷ thần, sử dụng những năng lực quỷ thần. Từ Ấn Độ Ngài mời được một vị Thánh Tăng tên là Shantaraksita là người đầu tiên đem đạo Phật giáo vào giảng giải và thiết lập ở Tây Tạng.

Tuy nhiên khi ngài Trisong Detsen và Shantaraksita cùng nhau xây dựng tu viện Samye thì cứ ban ngày xây bao nhiêu thì buổi tối tự nhiên sụp hết. Mọi người không hiểu tại sao. Nhà vua hỏi những người có khả năng nói chuyện được với ma quỷ thì được nói là ma quỷ ở địa phương không hài lòng với đạo Phật thì cứ ban ngày người xây thì buổi tối ma quỷ phá vì thế mà xây mãi không xong. Với sự kiện này thì 25 vị đại thần trong triều nói là đạo Phật không được chào đón ở Tây Tạng nên xin nhà vua đuổi vị Thầy giáo Ấn Độ về đi.

Nhà vua cảm thấy bối rối khó xử, vì Ngài không phải người dũng mãnh quyết định được mọi thứ nên nhà vua nói với Ngài Shantaraksita rằng: chúng ta không có duyên làm Phật giáo tại Tây Tạng, xin lỗi Ngài và mời Ngài về Ấn Độ.

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Ngài Shantaraksita nói: dù ta là một người giác ngộ nhưng ta không có các thần lực mà muốn hàng phục ma quỷ ở Tây Tạng cần thần lực nên xin nhà vua mời một vị thánh tăng tên là Liên Hoa Sanh - một vị thánh tăng giác ngộ có đầy đủ thần lực ở Ấn Độ vào đất nước chúng ta trừ ma diệt quỷ.

Nhà vua bảo: Đề mời được ngài Shantaraksita ta mất mười mấy năm mà phải tìm khắp nơi ta mới gặp được Ngài, còn Ngài Liên Hoa Sanh là ai ta còn chưa biết mà những người có khả năng như Ngài ấy thì rất khó tìm, làm thế nào ta có thể gặp được Ngài Liên Hoa Sanh?

Ngài Shantaraksita nói: Xin nhà vua đừng lo lắng vì trong đời trước Ngài Liên Hoa Sanh là người em thứ ba cùng chúng ta xây tháp nên bằng lời hứa đầy chắc chắn nhà vua sẽ mời được Ngài. Nhà vua cử binh lính đi đến biên giới Ấn Độ thì thấy Ngài Liên Hoa Sanh đợi sẵn ở đó và Ngài Liên Hoa Sanh nói ta biết nhà vua các người muốn mời ta đến nên Ngài lên đường vào Tây Tạng. Khi Ngài vào Tây Tạng bởi năng lực giác ngộ của Ngài những con quỷ ngày xưa phá thì buổi tối đến xây tiếp nên tu viện Samye, ban ngày người xây buổi tối quỷ xây. Những con quỷ phá ngày xưa bị Ngài dùng năng lực bắt nó về xây, thế là trong một năm một tu viện đồ sộ rộng lớn mà bình thường mất 20 năm nay hoàn thành trong một năm. Bây giờ đến Tây Tạng cách thủ đô Lhasa không xa lắm có thể thấy tu viện đây. Đó là một câu chuyện nghiệp tốt trong quá khứ nở ra có thể có kết quả tốt đời này.

Ví dụ để ta thấy những người trong đời này tuy bình thường thôi nhưng rất là giàu có, bình thường thôi nhưng may mắn hạnh phúc hơn người khác rất nhiều lần thì giải thích thế nào nếu không có cái gọi là nhân quả? Một người không giỏi hơn, không thông minh hơn chúng ta nhưng có may mắn hơn chúng ta do trời cho hay nhân quả? Tại sao cùng ngày giờ sinh ra có những đứa bé cụt chân cụt tay, sinh ra trong những đất nước rất kham khổ, có những đứa bé rất khỏe mạnh bụng bẫm vui tươi. Mới sinh ra đã kịp làm điều gì xấu đâu? Nếu không có nhân quả đời trước làm sao có những chuyện như vậy?

Quay lại chủ đề **Hiếu nghiệp để thành công**, bao nhiêu người nghĩ mình tương đối thành công? *(Một số người giơ tay)* Bao nhiêu người thành công do mình cố gắng nỗ lực? *(Một số người giơ tay)* Có nỗ lực có thành công là biểu hiện của nhân quả. Mình nỗ lực một cách đúng đắn đem lại thành công, đó là nhân quả do nghiệp tốt. Nghiệp (Karma) nghĩa đen là hành động. Chúng ta có nghiệp tốt (Hành động tốt) thì chúng ta có quả (kết quả) tốt. Vậy sự cố gắng nỗ lực cũng là một nghiệp tốt. Không phải là đời trước tôi bỏ thì nên đời này cứ thế mà hưởng. Hiếu vậy là thiên lệch, đạo Phật có nhiều cách hiểu sai lầm như thế. Hoặc hiếu là đời này tôi hạnh phúc đơn giản do đời này tôi làm điều tốt cũng là chưa đủ. Người hiện đại chúng ta phải hiểu không có sự nỗ lực thì nghiệp tốt đời trước chưa đủ để ta có kết quả tốt ngày nay. Còn nếu chúng ta nỗ lực và chúng ta thành công thì đó là quả của cả nghiệp đời này lẫn các đời trước. Như vậy có đơn giản không? Hiếu nghiệp để thành công có khó quá không? Có cố gắng tốt, có hành động tốt thì có kết quả tốt, nhưng tại sao có lúc chúng ta cố gắng rất nhiều nhưng kết quả lại không tốt?

Một bạn: *Do bây giờ mới gieo nhân và do quả kiếp trước nở ra.*

Trong Suốt: Rất thông minh. Nếu không được như ý thì cứ đổ cho kiếp trước là xong. *(Mọi người cười)* Ví dụ như công việc thì làm tốt nhưng cứ kinh doanh là không thành công. Chỉ đổ cho đời trước đã làm cái gì sai và đơn giản quả nở ra là không thành công. Nhưng như thế là không đủ.

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Còn một điều quan trọng nhưng xã hội ít người đánh giá cao, đó là Duyên. Duyên là các điều kiện. Khi làm một việc thành công hay không do đủ các điều kiện hay không. Ví dụ đơn giản mọi người ngồi đây đã làm một việc thành công là muốn đến đây ngồi và đã ngồi được ở đây. “Tôi cố gắng đến đây ngồi và ngồi được ở đây”. Phòng sẽ không đông thế này nếu trời mưa to tầm tã (Chỉ một số ít sẽ đến dù mưa. Dù là những người khác cũng muốn đến nhưng hoàn cảnh không cho phép). Hoàn cảnh là mưa bão to quá không đến được dù cố gắng đến, nỗ lực là một chuyện nhưng thành công là chuyện khác. Muốn thành công phải đủ duyên nghĩa là muốn thành công phải đủ điều kiện.

Ví dụ muốn đến căn phòng này thành công thì cần điều kiện hôm nay đừng mưa bão sấm chớp đùng đùng, hay xe không bị thủng cả hai lốp xe ngay giờ sắp đến đây. Nếu ông trời không mưa hay xe không hỏng nhưng đường tắc, hay khu nhà này mất điện, bố mẹ ở nhà tự nhiên ốm... việc mình ngồi đây liên quan đến bố mẹ ốm hay gặp chuyện gì đấy, hay bạn thân của bố mẹ gặp chuyện nên mình phải về gấp trông nhà, sếp ở cơ quan bảo đến làm việc ngay, hay bị cảnh sát giao thông bắt... Vậy việc ngồi đây được liên quan đến cả bố mẹ ông bạn mình. Rất nhiều điều kiện khác nhau mình mới ngồi được ở đây. Thế mà mình cũng nghĩ rằng mình đến được đây là do mình muốn đến. Mình cố gắng không thành công là do nhiều điều kiện không xảy ra được. Nên dù rất cố gắng, thông minh tài giỏi thì việc mình làm không kết quả vì chưa đủ điều kiện để kết quả xảy ra.

Một ví dụ khác cố hết sức mà không xảy ra là Yêu đơn phương, là cố hết sức để yêu, làm đủ các cách nhưng mà không đủ duyên, không đủ điều kiện để người ta yêu lại mình. Ví dụ đúng lúc mình yêu cô ấy thì hình mẫu lí tưởng cô ấy là một anh cao 1.8m, đi ô tô thì thôi rồi vì mình không đủ điều kiện, nhưng giả sử một năm sau khi cô ấy yêu người như tiêu chuẩn đấy chả có gì tốt đẹp cả thì cô ấy bắt đầu yêu lại những anh chân thật. Thì lúc đó mình yêu đơn phương cô khác mất rồi :). Hay có câu nói “Tình yêu là vấn đề của thời điểm, đúng người mà sai thời điểm thì cũng vô nghĩa” trong phim 2046 rất hay. Đây là cách phiên dịch chữ Duyên thời hiện đại. Thời điểm đấy hai người chưa sẵn sàng đến với nhau nên đúng người nhưng thời điểm chưa đủ thì chưa đến với nhau, nhưng ở thời điểm khác thì câu chuyện đã khác rồi. Rất nhiều người cố gắng đến với nhau mà không đến được, yêu nhau nhưng hoàn cảnh không đủ nên vẫn không lấy được nhau. Có khá nhiều người không muốn lấy nhau nhưng cuối cùng vẫn lấy.

Một bạn: *Em muốn hỏi về Nghiệp và Duyên. Nếu không thành công là chưa làm đủ để thành công nhưng có một dạng khác là cố gắng đấy nhưng không thành công nên phải tay bảo là không có Duyên, đó thừa cho hoàn cảnh. Ví dụ như muốn đến đây nhưng mưa to sấm chớp đùng đùng thì bảo là không có duyên nên ở nhà. Nhưng thực ra nếu vẫn muốn đến thì có thể dắt xe đi. Vậy làm sao biết thế nào là có duyên, thế nào là không có duyên?*

Trong Suốt: Đôi khi người ta sẽ lấy lí do không đủ duyên nên không làm nữa. Trong những duyên để ngồi được tại đây thì có một duyên rất mạnh là *Duyên muốn đến đây ngày hôm nay*, mong muốn đến đây chứ nếu không có mong muốn đến thì dù có đủ điều kiện trời đẹp... cũng không đến được. Nghĩa là trong hàng nghìn duyên để ngồi được với nhau ở đây thì có một duyên rất mạnh là ý chí nỗ lực phấn đấu của mình, và đừng quên điều đấy. Nhiều khi đó là Duyên trội có thể vượt tất cả duyên khác để đến được đây. Nên tùy duyên hay hiểu duyên không có nghĩa là mọi thứ cứ kệ đi mà phải hiểu rằng là nỗ lực cá nhân mình cực kì quan trọng để quả có thể nở ra (Có chí thì nên).

Một bạn: *Em có một người bạn. Bạn ấy và chồng cô ấy rất nỗ lực để vượt qua khó khăn đến với nhau. Sau khi kết hôn chồng ra nước ngoài cùng mẹ để lấy quốc tịch nước ngoài đến bây giờ không liên lạc với nhau nữa và sẽ kết thúc câu chuyện nên bản thân bạn ấy rất buồn vì thời điểm khó khăn vượt qua được nhưng đến giờ lại không hạnh phúc. Một câu*

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

hỏi lớn của bạn là có phải kiếp trước bạn ấy đã làm điều gì đó để bạn ấy không xứng đáng được hạnh phúc đáng lẽ phải có hay không? Vậy là hai người có duyên với nhau, cả hai có sự nỗ lực nhưng kết quả xấu vẫn xảy ra thì làm gì để xoa dịu mắt mắt này cho bạn ấy a?

Trong Suốt: Trong trường hợp này người ta hay dùng câu là Không đủ duyên, hay có duyên mà không có nợ. Là đủ duyên để đến được với nhau nhưng không đủ duyên để ở với nhau. Đủ duyên để gặp nhau, yêu nhau thậm chí cưới nhau nhưng không đủ duyên để sống được với nhau 10 năm. Duyên chỉ đến thế thôi. Duyên là những điều kiện về nghiệp, điều kiện về nhân quả để người ta đến được với nhau, yêu nhau, lấy nhau nhưng điều kiện nhân quả không đủ để sống được với nhau nhiều năm. Không phải cặp vợ chồng nào cũng sống với nhau lâu, có những cặp vợ chồng lấy nhau sống với nhau một thời gian thì hết duyên nên chia tay. Vì một người chết hay hoàn cảnh nào đó làm hai người bỏ nhau. Câu thứ hai của em liệu bạn ấy đã làm điều gì xấu không thì chưa chắc. Duyên chỉ xảy ra được như vậy vì trong những đời trước, sự gắn bó hai người không đủ mạnh mẽ. Ví dụ có những cặp vợ chồng đời này hứa với nhau là kiếp sau chúng ta lại cưới nhau thì khả năng rất cao đời sau lại là vợ chồng của nhau. Nhưng có những cặp vợ chồng mà cô vợ nói là tôi sẽ không bao giờ gặp lại anh nữa thế thì chuyện gì xảy ra? Liệu có thể không gặp lại được không, có thể thoát nợ được không? Rất khó thoát vì hai người khi sống chung với nhau bắt đầu gây ra chuyện cho nhau đau khổ nghĩa là nợ nhau rồi mà nợ thì không thể không trả. Cô gái nói tôi sẽ không gặp lại anh nữa thì chắc bị anh ta làm khổ rồi, mà có nợ với nhau chắc chắn đời sau gặp nhau để trả nợ tiếp. Khi trả xong hết rồi thì bỏ đi không muốn tiếp nữa vì chỉ muốn gặp nhau để trả xong nợ thôi. Trả xong ba đến năm năm chẳng hạn hết rồi lại đi tìm chủ nợ mới. Nên trong câu chuyện không phải cô ấy đã làm điều gì xấu đâu mà duyên nợ hai người chỉ thế thôi, không nhiều hơn nữa, không đủ lớn hơn nữa, còn muốn lớn nữa thì đời sau khi gặp lại nhau cần gây thêm những duyên mới ví dụ có thể sống với nhau năm năm thôi nhưng nhờ duyên nghiệp mới thì có thể sống tiếp mười năm nữa do duyên mới, không phải do duyên đời trước. Duyên đời trước chỉ làm hai người sống với nhau một thời gian thôi, nhưng khi hai người ở với nhau làm điều tốt cho nhau thì kéo dài duyên ấy ra, còn làm điều xấu cho nhau thì có thể rút ngắn duyên ấy lại, chỉ ngắn một chút xong lại kết thúc. Trong câu chuyện trên chỉ là **hoạt động tự nhiên của nhân quả**, không có nghĩa là bạn làm điều xấu mà đơn giản là hai người chỉ từng ấy duyên thôi, chỉ nợ nhau từng ấy thôi, khi hết rồi thì mỗi người tìm đến chủ nợ khác của mình. Nếu có chủ nợ cũ thì tìm lại anh ấy/cô ấy mà trả tiếp nên một người một đời có thể lấy ba bốn ông chồng/ bà vợ là như vậy.

Một bạn: *Làm thế nào nhận ra dấu hiệu có duyên hay không với một người?*

Trong Suốt: Chắc thế giới cần tìm một cái máy kiểu như iPhone cầm chụp chụp xoẹt phân tích xem người đó có đủ duyên với mình hay không. (Mọi người cười) Nếu hiểu đầy đủ về chữ Duyên thì thấy cái gọi là nghiệp lực giữa hai người với nhau không chỉ trong đời trước đâu mà có vô số nhiều đời trước, có đời mình là kẻ thù người ta, có đời là người thân của người ta, lúc là bố mẹ người ta... chồng chèo nhau, chồng chèo nhiều đến mức mà Đức Phật có nói là chỉ một vị Phật mới biết đầy đủ về nhân quả còn người nào khác muốn biết thì sẽ bị điên. Nên mình không thể biết được vì mình sẽ điên mất khi biết xong, mình không thể biết một người đủ duyên hay ít duyên với mình theo kiểu tìm ra dấu hiệu nhưng mình có thể học cách sống gọi là Tùy Duyên. Việc biết một người có đủ duyên với tôi không thì tôi không làm được nhưng việc sống với một người tùy duyên hay không thì làm được. Thế nào là sống tùy duyên? Ví dụ như hai người yêu nhau rất lâu rồi nhưng không thể cưới được nhau vì lý do nào đó như bố mẹ hai bên không cho... Nếu một người sống tùy duyên thì thôi, nhẹ nhàng cho qua, biết là không đủ duyên nên sẽ sống tùy hoàn cảnh điều kiện, cho qua nhẹ nhàng, không cả đời nhưng nhớ anh ấy/ cô ấy nữa hay cả đời căm tức bà mẹ không cho tôi cưới anh ấy/ cô ấy... Sống tùy duyên sẽ rất thoải mái còn sống

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

không tùy duyên là sẽ giữ chặt lại hình bóng ấy trong người, cảm tức hay nung nấu gì thì sẽ đau khổ mãi. Việc biết có đủ duyên không là điều rất khó nhưng việc sống tùy duyên hay không thì tập được và mọi người đều nên tập để hạnh phúc.

Một bạn: *Nếu thích nhiều người, gặp ai cũng thích được thì có duyên với người ta hết à?*

Trong Suốt: Do em có nghiệp đấy. Và chỉ có hai khả năng: Một là người giác ngộ thấy cái đẹp ở khắp nơi nhưng cái thích người giác ngộ khác cái thích người chưa giác ngộ ở chỗ là chỉ thích thôi chứ không muốn sở hữu, vào khu vườn thấy toàn hoa đẹp, bông hoa nào cũng tuyệt vời cảm thấy rất sung sướng xong đi về nhà, chứ không cầm bông nào về; hai là người chưa giác ngộ thuộc loại tham lam muốn sở hữu mọi thứ trên đời, vào vườn hoa thích tất cả các bông hoa và muốn ôm cả vườn hoa này về nhà, giống như ngày xưa một vua có thể có mấy nghìn bà vợ là thích kiêu tham lam. Cái thích người giác ngộ là tôi thích tất cả mọi thứ mà không cần sở hữu gì cả, không phải của tôi mà vẫn vui vẻ như thường, kiêu kia là thích nhưng mà sẽ không vui lắm nếu không phải là của tôi và sẽ tìm cách biến thành của tôi.

Trong Suốt: Cứ nỗ lực và nỗ lực hết sức mà không được thì hiểu là chưa đủ duyên nên chưa thành công. Ở đây có nhiều người kinh doanh mà không thành công thì hiểu là chưa đủ điều kiện hay chưa đủ duyên. Việc cố gắng mà không thành công là do chưa đủ duyên. Như làm kinh doanh mà kinh tế khủng hoảng thì cố cách mấy cũng khó thành công. Mọi người thử nhìn lại cuộc đời xem, những lúc thất bại xem đúng là chưa đủ duyên hay không. Ngay cả việc thời điểm đấy mình không cố hết sức cũng là một duyên (điều kiện) là tôi chưa cố hết sức. Vậy nên tất cả thành công thất bại của mình đều là chưa đủ duyên. Các thành công của mình cũng do đủ duyên đủ điều kiện rồi mà thôi. Tại sao thế giới có những người giàu vô cùng hàng chục tỉ đô la, ai cũng nghĩ là do ông ấy rất giỏi. Đọc sách ai cũng thấy tâm gương các tỉ phú để học tập theo, ai cũng nghĩ ông ấy được như vậy vì ông ấy quá giỏi. Nhưng nếu nghe buổi hôm nay thì thấy là không hoàn toàn như vậy đâu, nhiều khi do ông có nhiều nghiệp tốt, gặp nhiều duyên lành nên cách làm của ông ấy dẫn đến thành công, còn người khác bắt chước y hệt không gặp đủ duyên thất bại như thường. Mình học theo người khác chưa chắc được như người ta vì họ có nghiệp họ, họ có hoàn cảnh của họ, họ có duyên khác mình. Nên nếu nỗ lực mình ngang với người ta thậm chí hơn nhưng thành công của mình chưa chắc đã xảy ra nếu không đủ duyên.

Trong Suốt: Tin nhân quả là điều rất quan trọng vì khi tin nhân quả rồi thì sẽ đặt câu hỏi liệu khi tôi chết rồi thì nhân quả đó sẽ tiếp tục như thế nào. Theo mọi người nhân tốt và nhân xấu mình làm sẽ đi đâu khi chết rồi? Bao nhiêu người tin có kiếp sau? (*Một số người giơ tay*) Bao nhiêu người không tin? (*Một số người giơ tay*) Bao nhiêu người nửa tin nửa ngờ? (*Một số người giơ tay*) Nghi ngờ là tốt vì không có vấn đề gì hết, nghi ngờ thì khi tin sẽ tin chắc hơn. Vì như vậy nên gần đây những nhà khoa học của Mỹ đi tìm bằng chứng đời sau và đời trước (vì mình không có bằng chứng) bằng việc ghi lại được hơn 1000 trường hợp khác nhau khắp thế giới nhớ về đời trước của mình chính xác. VN đã in cuốn sách tên là Đầu thai, mọi người có thể tìm đọc, không phải là những lời tuyên bố mà là công trình khoa học nói rõ về những trường hợp nhớ rõ về các đời trước và được kiểm chứng. Hay các sách khác là Tiền kiếp có thật không, Tái sinh ở phương Tây, hay Những bí ẩn cuộc đời của Edgar Cayce, ông không chỉ nổi tiếng với những dự đoán rất chính xác về tương lai mà còn bởi khả năng chữa bệnh kỳ diệu nhờ hiểu luân hồi và những quy luật nội tại ẩn chứa bên trong đó. Nếu chưa tin có đời sau là chưa tin nhân quả, vì nếu không có đời sau thì nhân đó đi đâu, quả sẽ nở ra ở đâu. Bao nhiêu người làm điều xấu xa rồi chết thì xấu xa nở ra ở đâu? Nên việc tin nhân quả sẽ dần dần đến tin vào kiếp trước kiếp sau. **Tin sẽ hiểu thành công đời này không chỉ bị ảnh hưởng bởi những việc mình làm trong đời này mà còn do những việc đời trước nữa nên muốn có kết quả tốt thì nên tích tập**

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

nhân tốt. Không thể bảo là muốn kết quả tốt mà không tích tập tí nhân tốt nào. Hiếu nhân quả mới quan tâm đến tích tập nhân tốt chứ nếu không thì chỉ cố hết sức rồi xem có may được hay không thôi. Người hiện đại là tôi sẽ cố gắng làm còn may mắn thì có thành công nhưng nếu mình là người hiếu nhân quả, hiếu nghiệp thì sẽ nói tôi sẽ liên tục tích tập nghiệp tốt vì sớm muộn nó cũng sẽ nở ra và tôi sẽ có kết quả tốt, như vậy sẽ chủ động hơn nhiều. Khi chưa hiếu nhân quả sẽ rất là bị động. Mà xã hội này hầu hết sống một cách bị động nghĩa là cứ cố làm cái này cái kia không được thì than thân trách phận, người có sự thực hành tốt cần tích tập nghiệp tốt nếu muốn có kết quả tốt. Ở đây đã ai quan tâm đến tích tập nghiệp tốt? Nếu không quan tâm tích tập nghiệp tốt thì cũng đừng hi vọng ra quả tốt, may lắm thì ra quả mà chỉ là may rủi thôi (May là do có nghiệp tốt đâu đấy sẵn có đời trước chẳng hạn thì mới có kết quả tốt ngày nay). Thế nào là tích tập nghiệp tốt?

Các bạn: *Tích tập nghiệp tốt như giúp đỡ khi ai khó khăn, phóng sinh, chụp ảnh làm người khác vui...*

Một bạn: *Ví dụ em đang đi trên đường thấy một người vô gia cư ngồi lê đường em bỏ tiền túi ra đưa cho họ thì có 2 trường hợp. Một là họ bỏ tiền mua một bữa ăn vì đang đói thì em tích tập được nghiệp tốt nhưng trường hợp hai nếu họ dùng tiền đó đi uống rượu và chết khi say thì ý tốt của em đã thành kết quả xấu. Vậy thì việc cho tiền người khác là tốt hay xấu?*

Trong Suốt: Nghiệp gồm có thân nghiệp, khẩu nghiệp, và ý nghiệp. Thân nghiệp là những nghiệp do hành động, khẩu nghiệp là nghiệp do lời nói, và ý nghiệp là nghiệp do ý định. Trường hợp ý định tốt nên ít nhất em có ý nghiệp tốt, em nói những lời tử tế với người khác ít nhất em có khẩu nghiệp tốt, còn thân nghiệp thì chưa biết được vì hành động tạo kết quả tốt thì gọi là thân nghiệp tốt, còn hành động gây ra một kết quả xấu thì chưa chắc. Một nghiệp gồm ý định, hành động, và kết quả nên chỉ ý nghiệp tốt là rất tuyệt vời rồi, nếu cả ba cùng tốt là nghiệp tốt hoàn toàn nếu không chỉ một phần tốt, ví dụ như ý định tốt, hành động tốt, nhưng kết quả chưa chắc tốt nên ý định tốt hành động tốt là tốt rồi, còn kết quả thì hãy tùy duyên, tùy điều kiện vì nếu cho một ông già tử tế thì có nghiệp tốt còn nếu cho một ông già chăm chăm đi uống rượu thì có nghiệp xấu, em phải chia sẻ một phần nghiệp xấu với ông ấy. Nên chỉ cố gắng hết sức vì không kiểm soát kết quả 100% được. Tùy duyên nghĩa là sẽ cố hết sức nhưng không cố kiểm soát kết quả vì hiểu là không kiểm soát nổi. Mình cố hết sức nhưng có bao giờ biết hết thông số đâu. Không thể nào biết hết thông tin người mình cho tiền được nên việc của mình là cố hết sức trong khả năng của mình còn kết quả là tùy duyên. Nếu được như vậy thì bố thí sẽ rất hạnh phúc. Khi biết cách tùy duyên thì làm xong một điều tốt mình sẽ rất hạnh phúc. **Còn nếu khi hành động tốt xong nghĩ kết quả phải tốt thì gọi là không tùy duyên, và sẽ không hạnh phúc.** Mình sẽ chăm chăm đi theo ông ấy xem ông làm gì, ăn cơm hay uống rượu, ăn cơm thì mình thấy hạnh phúc, uống rượu thì mình thấy khổ. Nên trong cuộc sống khi hành động cố hết sức nhưng kết quả tốt hay không là tùy duyên.

Ví dụ anh ngồi đây cố hết sức nói điều anh cho là đúng nhất còn không hề mong muốn bắt buộc bất kì ai ở đây là phải không được hiểu sai vì anh biết anh không kiểm soát được. Hành động thì cố hết sức nhưng kết quả phải tùy duyên, nếu làm được trong tất cả hành động như vậy thì sẽ rất hạnh phúc, mình sẽ có thành công và hạnh phúc. Nếu không chỉ có một loại thành công nhưng không hạnh phúc. Thế nào là thành công nhưng không hạnh phúc?

Anh có một anh bạn có thể nói là giàu nhất nhì Việt Nam, một tỉ phú đô la nhưng mắt anh ý lúc nào cũng mở không nhắm. Một hôm anh thấy lạ vì ngồi cả tiếng không thấy mắt anh ý nhắm anh hỏi tại sao thì ông ý bảo là không biết. Anh hỏi ông ý thế anh đang nghĩ gì

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

trong đầu. Ông ý bảo đang nghĩ về con chuột. Anh hỏi tại sao đang ngồi đây mà nghĩ về con chuột. Ông ý nói vì ông ý có 10 cái nhà máy mì khắp Việt Nam, chỉ cần một con chuột rơi vào cái dây chuyền ấy thì hôm sau lên báo mất hết uy tín ngay. Nên ngồi đây nghĩ về con chuột, lo kiểm soát dây chuyền, nếu lên báo thì sẽ gọi ông tổng biên tập nào giải quyết thế nào... nên có một tỷ đô mà lúc nào cũng lo lắng căng thẳng vì không hiểu tùy duyên. Tùy duyên là cố hết sức, có một quy trình kiểm soát chất lượng tốt, có những người làm việc chăm chỉ cẩn mẫn thì không lo nữa. Tùy duyên nếu ngày mai con chuột rơi vào thì chịu thôi, chấp nhận và xử lý. Nhưng ông ấy không sống được như vậy nên chỉ thành công mà không hạnh phúc. Ông ý than là chỉ muốn bán hết doanh nghiệp rồi đi chơi.

Không sống tùy duyên thì hành động xong cứ bắt kết quả theo ý mình nên rất khó hạnh phúc. Còn mình cố hết sức hành động nhưng không bắt 100% kết quả theo ý tôi. Như nuôi con cũng thế, ở đây ai đảm bảo con tôi là đứa trẻ sẽ làm đúng như lời tôi 100%, chỉ có robot mới làm thế được nên sẽ có những ông bố bà mẹ luôn căng thẳng vì muốn kiểm soát việc con sẽ làm theo ý mình. Tùy duyên là sẽ chăm lo hết sức cho con, cố gắng dạy dỗ trong khả năng của mình, còn kết quả đúng như mình muốn hay không thì không kiểm soát được. Đủ duyên nó sẽ như mình muốn, không đủ duyên thậm chí nó còn hư... Ví dụ khác là chủ doanh nghiệp không thể kì vọng nhân viên 100% làm đúng lời mình truyền đạt dù mình đã đem hết tâm huyết chỉ bảo. Họ có thể hứa sẽ làm đúng quy trình tiêu chuẩn nhưng kết quả thực tế thì không kiểm soát được. Không cần thận mình rất dễ thành người nghĩ về con chuột. Rất dễ, cực kì dễ trở nên như thế luôn, như đang họp ở cơ quan nghĩ xem trời có mưa không vì đang phơi đồ ở nhà sợ ướt hết đồ. Minh chắc chắn không kiểm soát được trời có mưa không, nhưng lúc nào cũng lo một điều mình không kiểm soát nổi là đồ có ướt không. Minh phơi quần áo, khóa cửa ra khỏi nhà thì ướt hay không là tùy duyên. Nếu mình không tu tập gì thì trong đầu chỉ có những cái mắc quần áo như vậy thôi.

Hay ví dụ khác là một người qua đường gặp phải đèn đỏ đứng lại và lằm bằm chửi thề! Minh có kiểm soát được đèn bật lên tắt đi lúc nào đâu nhưng cứ thấy khó chịu vì nó bật lên. Đó là ví dụ thứ hai cho việc mình muốn kiểm soát cái không kiểm soát được. Thế nên, muốn sống hạnh phúc phải tùy duyên. **Tùy duyên nghĩa là đừng cố kiểm soát cái không kiểm soát được, mình chỉ cần cố hết sức thôi chứ không kiểm soát được (Kiểm soát đây nghĩa là 100% xảy ra theo ý mình muốn).** Minh có thể nuôi con yêu thương trách nhiệm, cố gắng tác động hết sức nhưng không thể kiểm soát nó 100%. Minh có thể truyền đạt cho nhân viên hết sức chứ không kiểm soát họ có theo ý mình 100%. Minh có thể rất chăm chỉ làm ăn nhưng không kiểm soát được liệu mình có thành công hay không. *Thành công hay không là phải đủ duyên, muốn hạnh phúc thì phải sống tùy duyên, nếu mình quá lo lắng cho kết quả thì mình đang có triệu chứng của việc không sống tùy duyên rồi.*

Vậy muốn thành công phải hiểu thành công là kết quả của nghiệp tốt, cộng với cố gắng cá nhân mình. Hiểu điều này thì một mặt rất cố gắng, mặt thứ hai là tích tập những nghiệp tốt vì nghiệp tốt giúp mình có những duyên thuận lợi để thành công. Mặc dù mình cố gắng, mình đã tích tập nhiều nghiệp tốt vẫn phải nhắc mình về tùy duyên, kết quả có đến hay không là tùy duyên, tùy hoàn cảnh, tùy điều kiện. Nếu mình làm được hai điều này cùng lúc thì mình sẽ là người thành công và hạnh phúc. Nếu mình chỉ làm được một trong hai thứ, ví dụ như mình chỉ làm được một phần là cố hết sức và tích tập nghiệp tốt thôi mà không tùy duyên được thì sẽ thành công mà không hạnh phúc vì lúc nào cũng lo lắng kiểm soát, lúc nào cũng sợ cái này cái kia xảy ra. Còn nếu mình chỉ làm một nửa tùy duyên mà không có nửa cố gắng cá nhân và tích tập nghiệp tốt thì mình có thể tạm gọi là hạnh phúc, có thể bình an một chút nhưng không có sự thành công, về cơ bản mà nói thì hạnh phúc đó cũng mong manh lắm vì không có nghiệp tốt thì cái xấu xảy ra. Mà cái xấu xảy ra thì chỉ bó tay.

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Ví dụ thế này, ngôi đây nói rất dễ là con mình thế nào là tùy duyên nhưng giả sử lát nó bị ô tô đâm lập tức mình rối loạn lên ngay, nghiệp xấu xảy ra mình mất đi bình an ngay lập tức. Nên mọi người đừng nghĩ rằng cứ tùy duyên là hạnh phúc, không đủ đâu, tùy duyên nhưng vẫn phải cố gắng tích tập nghiệp tốt, còn nếu chỉ tùy duyên không thôi thì khi chuyện xấu xảy ra đủ lớn là mình chịu, mình sẽ bất hạnh ngay. Như con mình bị ngất thì không sao nhưng con tôi gãy chân gãy tay chắc chắn mình có sao rồi. Hiểu như vậy thì hiểu là việc tích tập nghiệp tốt và việc sống tùy duyên là không tách rời nhau được, không thể nói tôi chỉ thích thành công thôi hoặc tôi chỉ sống tùy duyên thôi. Hai điều này liên quan chặt chẽ với nhau.

Việc mình cố gắng tạo nghiệp tốt gọi là SIẾT CHẶT. Còn việc mình sống tùy duyên thì được gọi là THẢ LỎNG. Siết chặt là trong mọi hành động mình luôn luôn cẩn thận tối đa, liên tục tích tập nghiệp tốt. Thả lỏng là gì? Thả lỏng là khi mình đã cố gắng như vậy rồi thì kết quả đến hay không là tùy duyên, không bị ràng buộc, không bắt buộc kết quả phải xảy ra nữa. Nên ai sống được theo tinh thần siết chặt và thả lỏng đúng lúc thì sẽ có cả hai là thành công và hạnh phúc. Người nào có điều một mà không có điều hai, siết chặt mà không thả lỏng thì có thể thành công mà không hạnh phúc, mà như thế cũng không gọi là thành công. Và chỉ có điều hai (thả lỏng mà không siết chặt), là có loại bình an tạm tạm nhưng rồi cũng sẽ gặp chuyện này chuyện khác nên khó gọi là hạnh phúc được.

Đó là tinh thần buổi trà đàm ngày hôm nay, có câu hỏi nào từ các bạn không?

Câu hỏi: *Trước đây có mối quan hệ bạn bè và có gây ra những lỗi lầm nên gặp chuyện xấu xảy ra với em. Trước đó em có học thiền nhưng sau khi chuyện xấu xảy ra, mình biết mình làm sai làm người khác tổn thương nhưng từ đó đến nay vẫn mang cái tổn thương và không ngồi thiền được nữa, khi ngồi tĩnh tâm thì cảm giác xấu cứ nổi lên làm mất bình tĩnh. Thế thì việc tùy duyên là một mặt còn một mặt làm thế nào để đối diện và chuyển hóa những nghiệp xấu nổi lên?*

Trong Suốt: Rất hay. Để giải quyết nghiệp xấu thì hành động quan trọng gọi là sám hối. Sám hối không chỉ là thừa nhận sai lầm. Mọi người thường nghĩ sám hối chỉ là hối hận thôi, đó là sự hiểu biết sai lầm. Vì phần quan trọng nhất của sám hối là phát ra một quyết tâm, tôi quyết tâm không mắc lại lỗi đó một lần nữa, năng lượng của mình phải dồn vào quyết tâm đấy, hiện giờ em đang dồn vào phần hối hận. Đáng ra năng lượng phần hối hận của em nên dồn vào phần tôi quyết tâm không mắc sai lầm lần nữa. Vì dồn năng lượng vào phần tích cực thì mới có kết quả, còn em dồn vào phần hối hận thì vô nghĩa, hối hận thì em sẽ bị dẫn vật cả đời.

Bất kì ai ở đây nếu có những lỗi lầm hay những chuyện đã gây ra không tốt thì nên sám hối theo cách tôi vừa nói xong: “Tôi hối hận về những gì tôi đã làm, nhưng quan trọng hơn tôi hiểu rằng tôi phải quyết tâm không mắc lại lần nữa”. Khi sám hối được như vậy mình sẽ dồn năng lượng vào chỗ tích cực nên không bị cảm giác hối hận dày vò mà chỉ có quyết tâm lớn lao là tôi sẽ không mắc lại sai lầm nữa. Đó là mức độ thứ nhất của giải quyết nghiệp xấu nhưng nếu khá hơn một chút sẽ có hiểu biết thứ hai là khi đã gây nghiệp xấu cho người ta thì dù có sám hối hối tiếc thì nghiệp xấu đã gây ra rồi nên người thông minh hơn là phải hành động để sửa chữa, nếu chưa có điều kiện để sửa chữa thì quyết tâm hành động để sửa chữa trong đời này và trong các đời sau. Ví dụ mình đã mắng chửi ai thậm tệ xong người ta đi Mỹ mất rồi, mình không có cách nào xin lỗi họ nữa thì mình sẽ quyết tâm không mắc lại lần nữa, và tôi quyết tâm sẽ giúp người kia có được sự giác ngộ giống như tôi đang có/đang biết trong đời này và các đời sau. Thế thì khi em quyết tâm như vậy, nếu đời này em không làm gì cho người ta được thì quyết tâm đấy dẫn em đến đời sau em làm cho người ta, tất nhiên em hơi khổ một chút vì em phải đến gặp người ta để trả nợ.

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Kiều gì nhân quả cũng bắt em trả nợ nhưng đây là trả nợ trong nỗ lực, trong quyết tâm; còn kiêu kia là cố tình quên nhưng vẫn phải trả. Quyết tâm là: “Tôi xin sám hối về những gì tôi đã làm, tôi quyết tâm không mắc lại lần nữa. Nhưng quyết tâm lớn lao nhất của tôi phải dồn vào việc giúp người kia đến được hạnh phúc và giác ngộ trong đời này hoặc trong những đời sau”. Nếu có quyết tâm đấy thì chuyển hóa nghiệp xấu của em rất nhiều, nếu không thì em chỉ có dày vò. Trong ba phần đấy thì phần hồi hận chỉ là phần rất bé, hai phần sau mới là quan trọng nhưng người thông thường chỉ dồn vào phần hồi hận là chính (Cả đời dày vò day dứt: “Ôi sao mình nỡ bỏ cô ý đi, sao mình nỡ lừa dối cô ấy...”) mà đáng ra phải nghĩ là tôi quyết tâm đời sau tôi sẽ đến và làm cô ấy hạnh phúc và giác ngộ, giúp cô ấy hiểu ra những điều chân lý để sống hạnh phúc thật sự.

Giác ngộ là hiểu chân lý, hiểu sự thật vì chỉ khi nào hiểu sự thật người ta mới có thể hạnh phúc thực sự thôi, còn không thì chỉ có hạnh phúc kiêu tạm thời. Như những người giàu có chỉ hạnh phúc khi đang có tiền thôi, khi hết tiền bị người khác coi thường hết hạnh phúc ngay; còn người giác ngộ bị coi thường vẫn hạnh phúc được, khi hiểu sự thật vẫn hạnh phúc khi bị coi thường chứ không đợi đến lúc người khác khen ngợi tôi mới hạnh phúc. Nên điều tốt nhất mình có thể làm cho người đã bị mình làm khổ là mong muốn cho họ giác ngộ, vì khi giác ngộ họ sẽ không có đau khổ trở lại, còn nếu em chỉ làm họ tạm thời hạnh phúc thì khi hết duyên, mất điều kiện hay hoàn cảnh tốt là họ sẽ khổ trở lại.

Người giàu sẽ khổ trở lại khi thành người nghèo, người có danh tiếng sẽ khổ trở lại khi bị người khác chê bai. Ở Trung Quốc có câu nói là: “Ai có một triệu đôla thì gọi là người giàu, còn ai có mười triệu đôla thì gọi là người khổ”. Có một triệu đô gọi là giàu chứ có mười triệu đô gọi là khổ rồi. Có mười triệu đô suốt ngày lo lắng quay cuồng giữ tiền, sẽ đầu tư vào đâu, bất động sản, vàng, hay chứng khoán... Những thứ này lên xuống là bất an ngay. Nên người giàu khổ rất dễ, chỉ cần có nguy cơ mất tiền là đã khổ rồi chứ chưa nói mất tiền hẳn. Như đọc báo thấy tin thị trường chứng khoán đang đi xuống là thấy buồn rồi vì họ đầu tư cổ phiếu, còn ông không đầu tư cổ phiếu đọc báo thấy tin đó chẳng sao cả. Không cần thận mình sẽ dễ bị như vậy.

Quay lại câu chuyện của em, mình phải quyết tâm giúp người ta giác ngộ, nhưng mình không thể giúp người ta giác ngộ nếu mình không giác ngộ được. Đứng không? Một người mù làm sao chỉ đường cho một ông mù khác được, hai ông mù chỉ đường cho nhau chỉ đâm vào ô tô thôi, thế nên phải mắt sáng đã; một người bị trói tay trói chân không thể mở trói cho người bị trói khác. Nên quyết tâm thứ tư mạnh mẽ hơn: “Tôi quyết tâm giác ngộ”. Vì tôi hiểu rằng chỉ khi nào giác ngộ tôi mới giúp được những người đây thực sự. Như vậy nếu em làm được bốn điều anh vừa nói xong thì em chuyển hóa hoàn toàn sự dày vò của em thành trí tuệ:

- 1. Hồi hận.**
- 2. Quyết tâm không mắc lại lần nữa.**
- 3. Quyết tâm dẫn người kia (người mình đã làm khổ) trong đời này hoặc đời sau đến với sự giác ngộ.**
- 4. Quyết tâm giác ngộ chính mình để giúp người khác.**

Đó là cách chuyển hóa dày vò thành trí tuệ. Nếu không quyết tâm em sẽ không chuyển hóa gì hết, ba mươi năm sau em vẫn bị dày vò nhưng nếu em làm được bốn điều anh vừa nói xong thì em sẽ làm được điều ngược lại là biến dày vò thành lợi thế của em. Mỗi khi em có dày vò hồi hận thì quyết tâm của em mạnh mẽ hơn nhiều, hơn nhiều những người không có sự dày vò đấy. Như thế em sẽ chuyển hóa một cách triệt để hoàn toàn cả một mối lo lắng dày vò khó chịu thành mong muốn vị tha giác ngộ cho người khác. Đó là cách tập

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

trong cuộc sống hàng ngày, nên ở đây ai đang có điều gì hối hận thì nhớ bốn điều tôi vừa nói xong, và nên phát tâm trong cuộc sống hàng ngày để tận dụng luôn sự hối hận dày vò thành động lực rất mạnh mẽ dẫn mình đến sự giác ngộ. Những buổi trước anh nói nhiều hơn nhưng đây là một ví dụ.

Câu hỏi: *Nếu bản thân mình để hành động tùy duyên nhưng ý nghĩ mình vẫn muốn nằm trong kiểm soát của mình thì phải làm sao?*

Trong Suốt: Đó gọi là bị ngược. Hành động phải siết chặt, còn suy nghĩ phải thả lỏng (tùy duyên). Trạng thái em nói ngược lại, nghĩa là hành động thì có vẻ tùy duyên, không thêm cố nhưng suy nghĩ thì không như thế, không thể chấp nhận được thế. Như thế thì rất nguy hiểm, để hóa giải cái đấy thì đầu tiên phải nghe những buổi như thế này để em thấy trạng thái đấy hoàn toàn sai lầm và bắt đầu suy nghĩ về nhân quả, về duyên. Minh chuyện dần suy nghĩ của mình trước, khi suy nghĩ mình chuyển rồi thì dần dần hành động của mình sẽ đi theo. Câu chuyện của em anh nghĩ là nhiều người gặp phải, không phải ít người. Nghĩa là hành động tùy duyên nhưng suy nghĩ lại ép buộc. Em có thể giúp họ bằng cách nghe những buổi này, nhưng nếu họ không nghe theo được thì điều gì sẽ xảy ra? Một kết quả xấu sẽ xảy ra với họ...

Câu hỏi: *Vậy phương pháp nào chuyển hóa những ai như thế?*

Trong Suốt: Anh bảo là hai khả năng, nếu họ nghe và hiểu ra, nghe xong, ngẫm nghĩ, thấy đúng, và dần dần làm theo là trường hợp tốt nhất. Trường hợp thứ hai họ nghe xong không ngẫm nghĩ, không làm theo thì một điều xảy ra là chuyện xấu xảy đến cho họ để họ học bài học cần thiết, không còn cách nào khác, và mình phải chấp nhận chuyện đấy. Tức là những người không học bằng trí tuệ thì sẽ học bằng hành động, họ phải gặp quả xấu. Khi sống như vậy thì mới học bài học đấy được.

Ví dụ câu chuyện có một cô gái đến gặp một nhà sư, cô ấy hỏi nhà sư: “Thưa nhà sư con rất yêu anh ấy dù con biết anh ấy có vợ mất rồi, con rất yêu nhưng không thể cưới anh ấy được thì con phải làm thế nào bây giờ? Mặc dù con đã được học rằng là hành động phải siết chặt, nghĩa là con không thể đến gần anh ấy được vì anh ấy có vợ rồi, con đến sẽ gây nghiệp xấu cho con và anh ấy; còn suy nghĩ phải thả lỏng, phải tùy duyên. Nhưng ngược lại, con lại khác, hành động con kệ thế nào cũng được, gặp cũng được không gặp cũng được; còn trong suy nghĩ con là phải lấy được anh ấy”.

Thế thì nhà sư mới bảo là: “Thôi nói chuyện làm gì vội, không cần nói chuyện vội, con uống nước đi đã”. Nhà sư đưa cô gái cốc nước, cô ấy cầm cốc nước, nhà sư cứ lấy bình nước nóng đổ vào cốc nước đấy, cô gái cứ cầm cốc đến khi cốc nóng quá rồi cô ấy hét lên một tiếng và thả cái cốc ra. Thế thì nhà sư mới bảo là: **“Đau thì sẽ buông thôi con ạ”**. Có những người phải như vậy, đau thì mới buông được. Thế là cô gái hiểu ra và đi về. Có những người không buông được trong suy nghĩ thì phải gặp đau khổ gì đấy, và mình phải chấp nhận điều đấy. Trong quá trình đi giúp mọi người có những người mình khuyên mà họ không hiểu hay cố tình không nghe thì nhiều khi mình phải chấp nhận nhìn thấy cảnh họ đau. Quả thật như vậy, nhiều người sau khi đau mới đến gặp và nghe lời mình nói. Nên cuộc sống mình phải có sự kiên nhẫn như vậy, phải chấp nhận có những người phải đau mới buông được. Có những người thông minh, hay nghiệp tốt nhiều khi hiểu là sẽ buông; còn có những người thuộc dạng đau rồi mới buông, có khi hết đau lại nắm lại thì có thể đau hai ba lần; có những người cả đời thậm chí không học bài học đấy được. Mình phải kiên nhẫn chấp nhận chuyện đấy, có những người cả đời không thể hiểu được chuyện tập như thế này, phải chấp nhận rằng đây không phải bài học cuộc đời của họ, cuộc đời này họ cần học những bài học khác, mình không thể bắt buộc tất cả mọi người đều phải tiến bộ

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

theo ý tôi được đâu, vì đó là không tùy duyên rồi. Tôi sẽ cố hết sức, đưa những phương pháp tốt nhất, khuyên mọi người những lời hay nhất, còn người ta có nghe theo, có kết quả hay không là tùy duyên. Ở đây bao nhiêu người bị nước nóng thả tay ra rồi? Ai dừng cảm giác tay? (*Nhiều người giơ tay*) Hầu hết mọi người đau rồi mới buông, đau hai ba lần rồi mới đến với tu tập.

Câu hỏi: *Có ai chưa đau muốn tu tập không?*

Trong Suốt: À có một số người đời trước đau quá rồi. Đời này có những người sinh ra 5 tuổi nói với mẹ là con muốn đi tu. Đó là những người chưa đau đã buông, họ là những người đời trước đã quá đủ đau khổ, dấu ấn quá mạnh mẽ nên đời sau buông rất dễ dàng. Ví dụ Đức Phật không đau mà vẫn buông, Đức Phật đến năm 29 tuổi ngài vẫn rất sung sướng, ở trong cung điện xa hoa, đầy cung tần mỹ nữ, có vợ đẹp con khôn, sắp lên trị vì một vương quốc. Ngài không có tí đau nào nhưng chỉ khi nhìn thấy một người ăn xin ốm bệnh chết bên đường, Ngài nhận ra tất cả mọi người đều sẽ như thế nên Ngài buông ngay lúc đấy và tìm ngay một con đường tu hành giác ngộ, không cần đau mới buông. Nên có những người đời trước trải nghiệm đủ rồi thì không cần đau mới buông. Ở đây anh chị nào không đau đã buông thì chắc đời trước đã tập rồi.

Câu hỏi: *Một người bình thường nếu không biết luật nhân quả thì làm sao biết người ta sẽ tạo nghiệp xấu hay nghiệp tốt ạ?*

Trong Suốt: Nhân quả không tha bất kì ai nên có hiểu nhân quả hay không thì nhân quả vẫn cứ xảy ra. Vào đúng lúc họ chịu quả xấu em có thể khuyên họ một câu thì rất tốt, còn nếu không họ không biết thì tiếp tục chạy tiếp. Ngày xưa ở VN có cuốn sách rất hay tên là Cơ hội của Chúa, trong sách có câu *Đau khổ của con người là cơ hội của Chúa*, không có đau khổ thì Chúa không có cơ hội giúp mọi người được, đôi khi người ta phải đau khổ mình mới giúp người ta được. Những người chưa hiểu nhân quả thì em phải đợi thôi, phải rất kiên nhẫn, đợi lúc họ gặp kết quả nói họ mấy câu, đó là cách giúp những người như vậy. Hoặc mình nói trước với họ, khi họ bị quả xấu họ nhớ lời mình mới nhận ra như thế là đúng. Thông thường anh chọn cách nói trước chứ đợi họ đau thì rất lâu, và chắc gì họ tìm đến mình, nên thôi nói trước với họ luôn, rằng gieo nhân này thì quả này sẽ đến...

Đây là một chuyện có thật ở Hà Nội có ghi âm lại mấy buổi trước. Có một bạn làm tín dụng ở ngân hàng rất có tiếng, cả phòng bạn ấy làm một thủ thuật để có chỉ số đẹp. Vì bạn ấy có tập với tôi trước đó rồi nên bạn ấy phân vân không biết có nên làm thế không, vì làm là lừa ngân hàng để nhận thưởng nhưng toàn số liệu giả. Ví dụ muốn chỉ số tiền gửi cao là cứ bảo người ta gửi tiền trong một tháng xong tháng sau bảo người ta rút hết tiền ra, xong gửi lại nên tháng nào doanh số cũng rất cao. Bạn ấy gặp tôi bảo là không biết nên làm thế nào. Tôi khuyên bạn ấy không nên làm vì cái đấy sẽ có quả xấu. Bạn ấy nghe lời nhưng trong trường hợp này căng thẳng ở chỗ là ông trưởng phòng gây sức ép, khi bạn ấy không làm như vậy thì chỉ số chung cả phòng không đẹp nên bắt bạn ấy làm thế, nếu không sẽ tìm cách đuổi bạn ấy.

Bạn ấy đến gặp tôi lần hai và hỏi em biết làm thế nào bây giờ, lúc trước chỉ là vấn đề của em, bây giờ là vấn đề chung cả phòng, nếu không làm như vậy thì phòng em xấu mặt với cơ quan và ông trưởng phòng sẽ tìm cách đuổi em. Tôi cũng khuyên lần nữa là không nên làm. Bẵng đi sáu tháng sau gặp lại thấy bạn ấy rất vui vẻ, tôi hỏi thăm bạn ấy nói rất may nghe lời khuyên của tôi, vì một thời gian sau thì thanh tra ngân hàng phát hiện ra, những người làm thế mất hết việc, ông trưởng phòng mất chức, còn em làm thật nên trở thành người làm tốt nhất phòng, những người khác toàn giả số nên không có kết quả thật nên em được cả cơ quan coi trọng.

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Mình nên khuyên trước người ta khi người ta sắp làm việc xấu là tốt nhất, nhưng có những người vẫn lựa chọn làm việc xấu. Trường hợp này bạn ấy là người tập đủ lâu rồi, còn đây người vẫn chọn làm việc xấu. Nhưng khi mình khuyên như vậy rồi quả xấu nở ra, họ vẫn nhớ lời của mình. Hiếu nhân quả mình sẽ không muốn làm những việc như vậy nên sẽ có loại thành công bền vững hơn, hơn những người cố gắng làm điều sai để thành công; và thứ hai là mình có sự bình an trong tâm hồn, còn những người kia không bao giờ có được. Đó là thành công và hạnh phúc đến cùng một lúc

Câu hỏi: *Về nhân quả, em không nhớ lắm nhưng ví dụ dâng cúng hoa cho Đức Phật sẽ xinh đẹp, bố thí sẽ giàu có... Nhân buổi nói chuyện về Hiếu nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên hạnh phúc thì các bạn trẻ nên tích tập nhân tốt như thế nào?*

Trong Suốt: Ngoài những nhân tốt mà mọi người thường xuyên nói đến như cố gắng làm việc, cố gắng học tập, sống có trách nhiệm, thì mình có vài phương pháp mọi người có thể tập, mình đã tập qua và hướng dẫn mọi người tập có kết quả.

Phương pháp đầu tiên tích tập nghiệp tốt là **Bí mật chúc thềm (1)**. Cực kì hiệu quả, đơn giản là gặp ai cũng chúc thềm người ta, chúc thềm trong lòng không nói ra miệng, chúc mọi người mạnh khỏe, giàu có, hạnh phúc, và giác ngộ. Mình hay chúc như vậy, sức khỏe rất quan trọng, điều kiện kinh tế rất quan trọng, hạnh phúc rất quan trọng, và giác ngộ là quan trọng nhất. Tại sao là chúc thềm vì không ai biết và người được chúc cả đời có khi không biết mình chúc.

Đầu tiên mình chúc những người thân, người quen của mình, bạn bè, nhân viên... mình gặp đều chúc thềm họ trong lòng; sau đó mở rộng ra đến những người không quen biết ví dụ như những người trong cầu thang máy, các cô bán hoa quả trên đường, những người chủ cửa hiệu, bác trông xe, nhân viên nhà hàng như các bạn nhân viên ở đây... Họ không hề biết, có khi cả đời không hề biết nhưng mình bí mật chúc thềm như vậy từ ngày này sang ngày khác. Sau đó mình sẽ bí mật chúc cho những người mình ghét hay những ai phá hoại mình.

Đầu tiên là chúc người thân, sau là chúc người dung, tiếp là chúc kẻ thù – những người đang phá hoại mình hay những người mình có kỉ niệm không tốt với họ thì chuyển hóa mạnh nhất sẽ xảy ra khi mình chúc những người đấy. Mình cho đi nhưng không hề nói cho họ biết, cũng không cần lấy lại gì của họ cả, hoàn toàn cho đi một cách vô tư không đòi hỏi lấy lại gì hết. Đó là những nghiệp tốt dần dần sẽ thay đổi toàn bộ cuộc sống của mình, cách nghĩ của mình, đồng thời là cách người khác đối xử với mình. Ở đây anh chị nào tập thời gian đủ lâu sẽ thấy rõ rệt kết quả, cách tập rất đơn giản, không cần đi làm từ thiện bố thí mà vẫn có nghiệp tốt vì đó là một loại bố thí, không bằng hành động mà bằng ý nghiệp. Thứ hai nữa nó là cách chuyển hóa tâm của mình rất mạnh, mình ghét người ta mà chúc được người ta thì tâm mình trở nên bình an hơn rất nhiều nên tối thiểu là mình có sự bình an. Còn khi mình đã gieo những nhân tốt như vậy rồi thì kiểu gì quả tốt cũng xảy ra, tự nhiên sẽ có người đến giúp mình, không nhờ cũng có người đến giúp mình. Người ta không nhờ mình chúc mình vẫn chúc họ, tự nhiên cuộc sống sẽ có những người nghĩ tốt về mình, mình chẳng cần bảo ai hãy nghĩ tốt về tôi đi tự nhiên vẫn có người nghĩ tốt về mình.

Đây là việc rất tốt, rất nên làm của những người đi vào đời, nhất là những người làm kinh doanh. Mình có vô số cơ hội để tập, trong kinh doanh hay làm ở đâu cũng có vô số đối tượng khác nhau, người hỗ trợ mình có, người phá hoại mình có, người muốn làm điều xấu cho mình, ghen ghét, nói xấu, dèm pha, trù dập mình có... thì có thể dùng phương pháp này. Ai tập đủ lâu thì thấy kết quả rõ ràng, mọi người thử tập xem, đây là một cách

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

rất hiệu quả. Khi mình bí mật cho đi (Chúc thầm) sẽ có người bí mật giúp đỡ mình, đó là nhân quả tự nhiên.

Thứ hai, một cách rất quan trọng để chúng ta tích tập nghiệp tốt là **cảm thấy hoan hỷ khi người khác hạnh phúc (2)**. Cảm thấy hoan hỷ khi người ta làm được một điều tốt, nhà Phật gọi phương pháp này là tùy hỷ công đức. Đức Phật có dạy trong kinh Ánh Sáng Hoàng Kim là khi nghe người khác làm một điều tốt mà mình cảm thấy hoan hỷ tận đáy lòng thì mình có nghiệp tốt bằng với người vừa tạo ra xong. Chỉ cần hoan hỷ, rất hoan hỷ, ngắm người khác vui và thấy thật vui khi thấy ai đấy làm điều tốt. Mình thấy sung sướng hạnh phúc tận đáy lòng mình vì người ta làm điều tốt. Đây là cách rất tốt tích tập công đức, đặc biệt khi ta gặp càng nhiều người như vậy ta tích tập công đức càng nhanh.

Tuy nhiên mọi người phải để ý một chuyện rất quan trọng, công đức tích tập nhanh nhưng mất cũng dễ. Ví dụ thế nào là mất công đức? Đức Phật có dạy nếu mình làm điều tốt xong mà **khoe khoang** về công đức mình làm lập tức mất công đức việc đấy, chả may trong cuộc sống nếu mình khoe việc tốt mình làm lập tức mình mất ngay công đức đó. Ví dụ, mình có quen một chị ở HN, chị đến nhà mình chơi, câu đầu tiên chị nói với mình là chị vừa đi từ thiện 100 triệu ở Lạng Sơn về, mình đang định vui vì chị ấy làm từ thiện thì thấy buồn vì chị ấy khoe trước đông người. Đó là cách mất công đức rất nhanh.

Cách thứ hai là thay vì hoan hỷ khi người ta làm điều tốt, mình **ghen ghét**, như thế mình sẽ mất công đức bằng công đức người ta vừa làm. Nên hết sức cẩn thận trong đời sống, đặc biệt là ghen tị là cái rất dễ xảy ra. Ví dụ mình vừa nghe tin người ta được giải thưởng Sao vàng chẳng hạn, mình nói “ôi giải Sao vàng vớ vẩn, chỉ là vớt đi” hay “tôi còn quen ông bạn tôi được 10 giải sao vàng một lúc”... Ghen tị mà, thế là mình mất luôn một đồng công đức vì ghen tị khi người ta làm điều tốt hay hạnh phúc. Thế nên khi thấy ai làm điều tốt thì tốt nhất mình nên hoan hỷ, tối thiểu cũng đừng cảm thấy khó chịu khi người ta làm điều tốt.

Điều thứ ba làm mất công đức nữa là **hối tiếc** khi làm điều tốt. Ví dụ hôm nay giúp người ta xong về nghe vợ mình nói mấy câu lại tiếc vì giúp người khác thì bao nhiêu công đức đã làm biến mất hết. Điều thứ tư làm mất công đức là **sân hận**. Có câu nói là một con giận đốt cháy cả rừng công đức. Giận rất nguy hiểm vì bao nhiêu công đức tích tập sẽ mất hết khi giận. **Đó là bốn điều tổn hại công đức (Khoe khoang, ghen ghét, hối tiếc, và sân hận)**. Nếu mình chỉ xây ít (tích tập công đức ít) mà phá nhiều (làm những việc tổn hại công đức) thì mình sẽ mất công đức nhiều. Thứ nhất là không khoe khoang công đức mình có, mình chỉ nói ra khuyến khích người khác làm điều tốt thì được, chứ không khoe để thể hiện mình tuyệt vời. Thứ hai là không ghen tị khi người khác làm điều tốt, vì nếu không mình sẽ mất chừng ấy công đức. Thứ ba là không hối tiếc vì đã làm điều tốt. Thứ tư là không sân hận vì sân hận làm mất rất nhiều công đức. Nếu ai làm được bốn điều đấy thì công đức sẽ không bị giảm đi. Đồng thời mình sẽ gây dựng công đức bằng những cách như cảm ơn, chúc lành, hoan hỷ khi thấy người khác làm điều tốt. Ví dụ gặp ai hỏi họ có làm điều gì tốt không, nghe người ta kể mà trong lòng sung sướng, mình vừa hạnh phúc vừa có nghiệp tốt.

Cách thứ nhất là thâm chúc lành (1), thứ hai là tùy hỷ công đức (2). Cách thứ ba hoi mang tính tu hành một chút, là **đọc thần chú (3)**. Thần chú là câu nói, những tiếng nói mang năng lượng tốt lành rất to lớn. Toàn bộ thế giới mình đang sống chính là năng lượng, những người ngồi đây thực ra là những bó năng lượng chạy qua biến đổi liên tục xong rồi biến mất hoặc chuyển đi chỗ khác, chỉ thế thôi. Thần chú là những năng lượng rất mạnh mẽ có thể thay đổi môi trường chung quanh mình. Khi mình đọc thần chú thì mình sẽ giúp cho những người hay những con vật xung quanh nhận được điều tốt.

Hiếu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Cách rất dễ tích tập công đức là đọc thần chú càng nhiều càng tốt từ sáng đến đêm. Mình có thể đọc câu thần chú của Đức Quán Thế Âm Bồ Tát, câu thần chú có năng lượng cực kì tuyệt vời là **Om mani padme Hum**. Nên đọc từ sáng đến tối, hít vào Om mani, thở ra padme Hum. Khi mình đọc câu thần chú này nếu ai có khả năng nhìn thấy hào quang sẽ thấy ánh sáng chung quanh mình thường có màu trắng đục với cả màu xám biến thành màu xanh lục tỏa xung quanh mình. Ánh sáng đây có khả năng làm người xung quanh mình an bình, hạnh phúc và giúp những vong linh chung quanh mình nếu chạm vào được siêu thoát. Nên câu thần chú đây tích tập rất nhiều công đức.

Mọi người ở đây có thể nghĩ rằng Trong Suốt nói kiểu gì ấy vì làm kinh doanh chỉ tin vào vật chất - thực tế thôi chứ thần chú là gì, nghe khó tin quá. Nhưng thực tế câu thần chú có sức mạnh thay đổi thực sự, và những ai có khả năng thiên nhãn thì sẽ nhìn thấy hào quang. Để tin thì tốt nhất mọi người nên đọc thêm sách vở để hiểu thêm, và nên tập. Một học trò – vị bồ tát Trừ Cái Chướng đã hỏi đức Phật về công dụng câu thần chú này: “Thưa Đức Phật có thể nói cho con tác dụng thần chú Om mani padme Hum”. Đức Phật trả lời: “Ta có giảng một triệu kiếp thì ta cũng không giảng hết được sức mạnh câu thần chú này. Ta có thể biết được một năm Ấn Độ có bao nhiêu hạt mưa, sông Hằng có bao nhiêu hạt cát nhưng ta không thể biết và kể hết được sức mạnh thần chú Om mani padme Hum.” Thần chú rất đơn giản, 6 âm nhưng tác dụng vô cùng to lớn. Đây là cách tập cực kì hiệu quả cho ai muốn tích tập công đức thật nhanh”.

Câu hỏi: *Thay vì Om Mani Padme Hum, mình đã có thói quen là Nam Mô A Di Đà Phật rồi và mình cảm thấy rất là bình an thì có gì khác giữa hai cách đọc?*

Trong Suốt: Có khác, Nam Mô A Di Đà Phật là con xin quay về và nương tựa vào Đức Phật A Di Đà, nghĩa là mình xin đi theo Đức A Di Đà. Xin đi theo không đơn giản theo nghĩa đen là sau này khi chết con sẽ lên cõi Phật vì Ngài ở cõi Phật, mà đầy đủ hơn là con xin làm theo những lời Ngài dạy, nghĩa là làm điều tốt. Thế nên khi đọc Nam Mô A Di Đà Phật rồi thì sẽ nhắc nhở mình về việc làm những điều tốt, hướng về Phật Pháp. Đó là tác dụng nhắc nhở mình làm điều tốt và hướng tâm về Phật Pháp - hướng đến sự giác ngộ. Đó là giá trị câu Nam Mô A Di Đà Phật, câu niệm này rất giá trị. Nhưng đây chỉ là câu niệm Phật, niệm danh hiệu Phật. Nam Mô Quán Thế Âm Bồ Tát là niệm danh hiệu Đức Quán Thế Âm Bồ Tát, Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật là niệm danh hiệu Đức Phật.

Còn thần chú là gì? Mỗi vị Phật khi giác ngộ đều có một câu gọi là tâm chú của mình. Đức Phật Thích Ca có câu riêng của Ngài, Đức Quán Thế Âm Bồ Tát cũng có câu của Ngài, Ngài Milarepa – một Thánh tăng Tây Tạng khi giác ngộ cũng có. Câu tâm chú là tập hợp tất cả sức mạnh của một vị Phật nhưng khi Ngài đọc lên, tất cả chư Phật mười phương đều nói là: “Ta ban phước cho câu thần chú hay câu tâm chú này, và câu tâm chú này có sức mạnh như sức mạnh của ta”. Nên một câu tâm chú là đại diện cho một vị Phật nhưng cũng đại diện cho các vị Phật khác. Sức mạnh câu tâm chú mang ý nghĩa khác. Còn các câu kia là câu niệm Phật, khi nhắc đến danh hiệu Phật mình có rất nhiều công đức và đồng thời cũng được che chở rất nhiều.

Câu tâm chú là toàn bộ sức mạnh của một vị Phật cũng như các vị Phật khác được kết nối đến với mình và tỏa ra môi trường xung quanh làm lợi ích cho mọi người. Ngoài lợi ích cho mình còn lợi ích rất nhiều cho mọi người xung quanh nên muốn giúp mọi người, mình nên đọc một câu tâm chú. Khi đọc Nam Mô A Di Đà Phật là người đi theo Phật nhưng khi đọc Om mani padme Hum thì nhận năng lượng và sức mạnh Đức Quán Thế Âm và lan tỏa ra môi trường xung quanh cho những người khác nên câu này có sức mạnh rất lớn. Nhưng nếu đã là thói quen thì cũng không vấn đề gì, đọc Nam Mô A Di Đà Phật là

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

làm theo đúng lời Phật dạy thì cũng là tu hành rồi. Nếu hiểu Nam Mô cho vui thì không được, mà hiểu Nam Mô là con xin quay về nương tựa vào Phật thì sẽ làm theo đúng lời Phật dạy và cũng sẽ tìm đến sự giác ngộ, đây là một cách tập tốt.

Hai cách đều tốt nhưng những người đi vào đời anh khuyên đọc Om mani padme Hum vì mình tiếp xúc rất nhiều người, đọc câu này thì rất nhiều lợi ích cho những người xung quanh. Thần chú giống như chìa khóa. Ví dụ, trong căn phòng này sóng radio phủ đầy xung quanh nhưng nếu mình không có tần số sóng ví dụ như là 95MHz thì mình không thể nghe âm nhạc được, và không giúp những người xung quanh nghe được. Dù sóng radio đầy phòng này nhưng âm nhạc không vang lên được. Cũng thế thôi, năng lượng của chư Phật đầy trong vũ trụ, mình không có chìa khóa để mở ra thì mình không nhận được. Câu thần chú là chìa khóa, câu thần chú Om mani padme Hum là chìa khóa để nhận năng lượng Đức Quán Thế Âm Bồ Tát.

Câu hỏi: *Đọc Om Mani Padme Hum lúc bình thường hay chỉ đọc khi được trao truyền?*

Trong Suốt: Một số câu có thể đọc phổ biến. Câu Om mani padme Hum được viết trong kinh điển Đại thừa. Kinh điển là Hiến thừa, nghĩa là không cần một vị Thầy trao truyền. Chỉ cần đọc là được sự ban phước của Đức Phật rồi, không cần vị Phật đứng trước mặt mình nên câu thần chú Om mani padme Hum có thể tự đọc được. Có một số câu không được phổ biến rộng rãi nên chỉ được đọc khi có người có thẩm quyền trao truyền cho mình. Ví dụ thần chú có bốn loại khác nhau. Có loại là **Tăng ích**, đọc lên có thể tăng trưởng những điều tốt đẹp. Có loại gọi là **Tức tai**, đọc lên dẹp trừ những điều xấu. Có loại gọi là **Lôi cuốn**, đọc lên cuốn hút những cái tốt đến với mình. Có loại gọi là **Hàng phục**, đọc lên có thể hàng phục người khác hay cái xấu khác. Người ta kỵ nhất là đọc những câu mang tính hàng phục khi không được phép vì khi đọc câu này thì làm kinh động môi trường xung quanh. Ví dụ đọc câu tăng ích ai nghe cũng được tăng lợi ích nên không sao, còn đọc những câu mang tính hàng phục thì những loài phi nhân (không có thân người) nghe sẽ thấy kinh hoàng ngất ngay lập tức. Những câu này đọc nếu không cẩn thận gây hại cho người khác. Những câu mang tính hàng phục hay phần nộ thì không ai viết vào sách kinh điển cả mà phải có Thầy và phương pháp tập. Những câu mang tính tăng ích... đọc thoải mái được vì không hại cho ai hết nên bây giờ mình thấy rất nhiều thần chú được phổ biến. Thần chú Tara, thần chú Quan âm, thần chú Văn Thù... có thể đọc công khai được nhưng một số loại thì không đọc như thế được.

Câu hỏi: *Lúc này có bạn tin vào Đức Phật nhưng không tin vào lời Phật dạy. Tôi tin Đức Phật và tin có Phật, cũng có chứng kiến nhân quả. Tôi tin lời Phật dạy nhưng không tin vào kinh điển lắm. Từ thời Đức Phật cách đây 2600 năm đến bây giờ kinh điển qua nhiều bản sao chép thì liệu kinh điển này có đáng tin cậy và sử dụng so với lời Đức Phật dạy không?*

Trong Suốt: Thực ra thì không ai có băng ghi âm Phật nói gì cả nên kiểu gì cũng phải tin, chỉ là tùy anh tin ở mức độ nào thôi. Không ai ghi âm được lời Phật nên tùy mức độ tin. Có những người chỉ tin Kinh điển Nguyên thủy thôi. Kinh điển Nguyên thủy là lời Phật dạy xong nằm trong trí nhớ của các vị A la hán, xong thì cứ 100 năm các Ngài lại gặp nhau một lần tụng lại kiểm tra lại cẩn thận, sau 500 năm lá bỏi ra đời thì viết lên lá, đó là kinh điển được truyền lại bằng trí nhớ của loài người. Một số trường phái Phật giáo nói là chỉ có kinh đó mới đáng tin thôi, còn những kinh điển khác thì không đáng tin.

Đây là một cách tin, mình buộc phải tin vì mình đã gặp Phật, nghe Phật trực tiếp bao giờ đâu, mình chỉ nghe kể lại, đọc lại thôi nên mức độ tin khác nhau. Cách vừa xong là **Kinh điển Nguyên thủy**, tin lời Đức Phật nói trong 20 năm đầu tiên do các vị A La Hán

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

tụng đi tụng lại rồi viết ra giấy thì được gọi là chính thống, còn những kinh điển khác thì không đáng tin. Những người tin điều này tập theo con đường này và sẽ đạt được kết quả nhất định. Tiếp theo có một Kinh điển khác gọi là Kinh điển Đại thừa, khó tin hơn. Vì đến thế kỉ thứ 1, thứ 2, Ngài Long Thọ - một vị đại bồ tát xuống long cung cầm kinh điển ấy đem lên. Nghe khó tin chưa, vì dưới long cung chứ không phải trên mặt đất, lí do là khi Đức Phật thuyết kinh đấy thì những vị Thiên Long (Rồng) ghi lại và lưu trữ dưới long cung, đến thế kỷ 1,2 thì có vị bồ tát lấy lên được, thế mọi người có tin điều đó không? Có rất nhiều người bảo không tin vì nghe huyền hoặc quá nhưng thực ra tôi thấy có khác gì cách kia đâu? Cách kia cũng là trí nhớ con người, còn đây là trí nhớ các vị Thần có khi còn rõ và chính xác hơn chứ? Nên có những người sẽ tin theo cách hai, là tất cả **Kinh điển Đại thừa** đều đáng tin. Kinh Đại thừa nghe rất huyền bí, bao la, rộng lớn vì Đức Phật giảng 20 năm sau cho rất nhiều vị Thần như Thiên Long... nghe nên kinh điển này nghe rất là hoành tráng.

Thế nhưng có một loại kinh điển thứ ba không phải Đức Phật nói mà người ta cũng có thể tin được, đó là **Mật điển**. Nhà Phật có thể tạm chia là có ba thừa là Nguyên Thủy, Phát triển (Đại thừa), và Kim cương thừa. Kim cương thừa là thừa mà không phải hoàn toàn do Đức Phật Thích Ca Mâu Ni thuyết, trong đó có những mật điển do các vị Phật khác thuyết. Có nhiều người chỉ tin Đại thừa vì thấy Mật thừa là khó tin rồi, vì có những vị Phật chưa tái sinh ở trái đất này đi thuyết kinh mà buộc mọi người tin theo, thế nhưng cũng phải tin cả thôi mà.

Tóm lại điều gì cuối cùng là quan trọng trong việc đây? **Cuối cùng dù tập Nguyên thủy, Đại thừa hay Kim cương thừa đều xuất phát từ niềm tin hết, vì không niềm tin sẽ không tập được, không bước đi được. Nên cái điều đúng hay sai là do mình tập có kết quả hay không, mình đi vào con đường đấy mình tập và mình thấy có kết quả hay không.** Đức Phật có giảng là: “Sau này khi ta chết các người đừng có tin vào lời ta, đừng có tin vào những thánh đệ tử của ta, đừng có tin vào những vị Thầy pháp nổi tiếng. Chỉ khi nào các người tập có kết quả, có kinh nghiệm về những điều đấy thì hãy bắt đầu tin”. Đức Phật giảng như vậy, và tôi tập theo tinh thần như vậy. Mình có thể tạm tin, tin trước để tập nhưng quan trọng nhất là mình chứng nghiệm điều kinh điển viết, khi đấy mình mới thực sự có niềm tin đầy đủ chân thực. Còn trước đấy mình phải tin vào Phật, tin vào con đường mình đi để mình có thể bước đi được và có thể cảm nhận được kết quả.

Câu hỏi: *Vậy thì hơi khó để chứng ngộ. Để đạt chứng ngộ nào đó phải có thời gian, có đức tin, và có kinh điển để noi theo, hoặc có một vị Thầy để hướng dẫn mình. Nhưng kinh điển cũng do được chép lại khi Đức Phật qua đời, những người chép lại chưa phải là những vị Phật hay bồ tát mà chỉ là người tu tập bình thường ghi lại, nội dung ghi lại như em nghe anh nói buổi này về em ghi lại thì ý em nhiều hơn ý của anh. Như vậy những điều đó truyền lại từ thời đó – thời gian rất là xa, trong những điều đó sẽ có nhiều cái biến đổi. Rõ nhất trong thời này có rất nhiều tôn giáo, kể cả trong Phật giáo chia ra rất nhiều dòng phái, chùa, Thầy khác nhau. Có những con đường tu rất nhiều kiếp mới đạt chứng ngộ. Có thể mình không tin vào sách, mình tin vào mình nhưng để đạt chứng ngộ đấy rất lâu, rất khó, vậy mình nên như thế nào để sớm có niềm tin tuyệt đối?*

Trong Suốt: Câu hỏi rất hay. Khi mình hiểu điều đấy rồi mình sẽ mong chứng ngộ thật nhanh. Cách nghĩ của anh tích cực ở chỗ đấy. Hiểu điều đấy không phải mình không tin mà cố gắng chứng ngộ sớm, vì chỉ khi nào chứng ngộ mình mới có niềm tin tuyệt đối, không thì niềm tin của mình kiểu gì cũng dựa vào cái gì đấy. Anh đi theo con đường nào cũng phải dựa vào cái gì đấy nên mình sẽ tìm con đường nào giúp mình chứng ngộ thật nhanh, khi anh chứng ngộ càng nhanh anh có niềm tin rõ ràng nhất. Con đường nào thì lại

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

tùy duyên của mình, mình không hoàn toàn biết được mà do tích tập các đời trước của mình nên đời này mình có cảm hứng và niềm tin rõ ràng vào một con đường nhất định. Ví dụ có những người khi tôi nói về mật thừa họ tin ngay lập tức, có những người không thể tin nổi luôn vì nghe thần chú... quá xa lạ. Hay có những người chỉ nghe Tịnh độ là tin ngay, như bà tôi, tôi có giảng gì về nhân quả, vô thường... bà không hiểu gì cả mà chỉ cần nghe Phật A Di Đà thì chỉ muốn tập để về cõi A Di Đà thôi.

Việc mình tin vào cái gì không phải chỉ có đời này, không phải dựa vào trí tuệ thông thường của mình mà là sự tích tập trí tuệ từ rất nhiều đời trước. Tuy nhiên khi đã tin rồi thì phải bước đi, ví dụ tôi có thể giảng cho mọi người về con đường rất nhanh, nếu ai tin rồi nên thử và bước đi, đi thật cam kết và nỗ lực để nhanh chóng đạt được kết quả, khi đấy thì niềm tin mới là chân thực nhất. Còn trước đấy phải tạm tin vào Thầy, tạm tin vào Pháp Thầy giảng. Tạm tin không phải là nửa tin nửa ngờ mà là hết sức tin để mà đi, niềm tin như ánh sáng soi đường để mà đi. Thực ra mình chỉ tin khi mình có kinh nghiệm thôi nên tôi không bao giờ trách học trò tôi không tin tôi hoàn toàn cả, vì họ chỉ tin 100% khi họ có kinh nghiệm thực sự thôi. Đức Phật có giảng về điều này là:

- **Y pháp bất y nhân**: Nghĩa là khi học với người Thầy thì tập trung vào Pháp nhiều hơn vào Thầy. Pháp ở đây là chân lý, chứ không phải là phù, chú, ấn, thần thông... Không hiểu **Pháp là chân lý** là hiểu sai ngay từ đầu. Y pháp bất y nhân là theo chân lý/ sự thật chứ không theo Thầy hay người nói về nó. Ví dụ như Phật nói một người muốn đi giúp người khác phải tự mở lối cho mình trước – đây là chân lý, hay Đức Phật dạy mọi thứ trên đời đều vô ngã – đây là chân lý, tam pháp ấn Khổ-Vô thường-Vô ngã là chân lý... Mình theo Pháp là quan trọng nhất, có thể có người nói về chân lý nhưng chưa chứng ngộ sự thật, nhưng khi người ấy giảng về vô ngã, về sự thật mình cũng phải tin vào để đi theo sự thật đó. Khi mình hiểu thế nào là chân lý, tức có chánh kiến nhà Phật thì mới biết Thầy mình giảng đúng hay sai, hiểu đúng thấy Thầy giảng đúng thì theo, hiểu đúng khi thấy Thầy sai mình không theo nữa. Khi hiểu chân lý, mình dùng chánh kiến soi, ví dụ thấy Thầy dạy bùa chú thì biết Thầy không phải là người thực hành Phật Pháp, không mang đến giải thoát mà chỉ theo lòng tham của mình tìm năng lực này nọ... mình thấy sai nên không theo Thầy nữa.

Hiểu Mật tông dựa trên nền tảng Đại thừa chứ không chỉ là một tôn giáo có phù, chú, ấn, thần thông. Đại thừa là tất cả giáo lý giúp một người phát Bồ đề tâm để giải cứu cho mình và cứu độ người khác, dựa trên chánh kiến về Tính Không. Việt Nam hiểu nhầm Mật tông là phù, chú, ấn. Kim cương thừa là dựa trên nền tảng Đại thừa, trên nền tảng Chánh kiến và Bồ đề tâm, mình không thể bỏ hai điều này ra khỏi Mật tông được.

- **Y nghĩa bất y ngữ**: Nghĩa là theo ý nghĩa của câu nhiều hơn từ ngữ/ câu chữ. Học trên nghĩa chứ không dựa vào câu chữ mà biện luận/ tranh luận mà không hiểu ý nghĩa chân thật câu đấy...

- **Y trí bất y thức**: Nghĩa là theo trí tuệ tuyệt đối chứ đừng theo nhận thức phân biệt thông thường. Điều này là khó nhất vì thông thường mình phân biệt câu chữ ý nghĩa lời Phật giảng bằng ý thức. Câu này nghĩa là mình phải tin vào trí tuệ chân thật, Phật tính bên trong có sẵn của mỗi người, chứ không phải lý luận của ý thức thông thường.

Người nào có cả ba điều trên thì có thể dần dần đến đích. Đó là cách đi thông thường nhưng Mật thừa lại ngược lại, Mật thừa thì y nhân nhiều hơn y pháp. Mật thừa là con đường khác, là con đường mình phải tin vào Thầy mình, Thầy mình còn quan trọng hơn là Phật. Bằng niềm tin này mình sẽ đi thật nhanh đến đích. Vì vậy phải có thời gian để kiểm tra người Thầy kỹ càng trước khi quyết định đặt trọn niềm tin vào Thầy.

Hiểu Nghiệp mới thành công, tùy Duyên nên Hạnh phúc

Mỗi con đường đều có cách đi riêng nhưng cuối cùng cũng là **có cái tin để mà đi**. Ai muốn đi cũng phải tin để mà đi dù có nghi ngờ bao nhiêu đi nữa, muốn lên đường phải tin thôi, vấn đề mọi người có duyên với con đường nào thì tin vào cái đấy và đi hết sức. Thậm chí đi một thời gian không kết quả có thể thôi và đi con đường khác, đó là chuyện hoàn toàn bình thường, đó là cách thực dụng nhất, hơn là ngồi nghĩ cái nào đúng nhất mà đi xem cái nào kết quả nhất.

Lưu ý: Trên đây chưa phải là cách giải quyết tận gốc mọi vấn đề mà bạn đang gặp phải. Nếu bạn muốn tìm đến một con đường hướng tới tu hành Phật Pháp chân chính có cơ hội giúp vượt thoát khổ đau. Xin liên hệ với:

Hồng Nhung qua Email – nguyen.hong.nhung.1504@gmail.com